Eu sunt un monstru pentru voi, urzind un dor de vremuri noi.

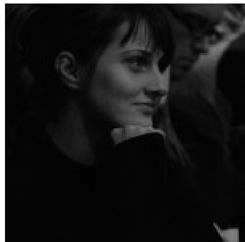
George Bacovia

18 martie 2012

Impactul Răscoalei din 1907 în arta modernă

de *Valentina Iancu* 14

TEMA: 1907

Lumea satului reprezintă una dintre marile teme ale artei plastice româneşti pe tot parcursul secolelor XIX şi XX. Ales drept unicul reprezentant autentic al identităţii naţionale, ţăranul ca imagine artistică este încărcat cu multiple semnificaţii eroice şi mitice. Începând din deceniul trei al secolului XIX, sub influenţa ideilor romantismului francez, apar în arta românească modernă primele reprezentări ale ţăranilor. Cea mai cunoscută lucrare a perioadei este *România revoluţionară* a lui C.D. Rosenthal (1820-1851), o alegorie inspirată de idealurile revoluţiei de la 1848.

Cel care avea să impună lumea satului în preferinţele creatorilor şi colecţionarilor români a fost pictorul Nicolae Grigorescu (1838-1907), până astăzi considerat cel mai autentic reprezentant al specificului naţional în artă. În realitate însă, acest epigon al satului român, a ales din realitatea vieţii rurale momentele idilice, conferind satului o imagine lirică, net idealizată. Artistul a murit la doar câteva luni după ce răscoala din 1907 avea să schimbe percepţia asupra realităţii satului reproşându-i-se că a construit o imagine falsificată a lumii rurale româneşti, în realitate copleşită de muncă şi neajunsuri. Cu o singură excepţie, lucrarea lui Ştefan Luchian *La împărţitul porumbului,* prezentată la Tinerimea Artistică din 1906, până în momentul răscoalei, viaţa satului era tratată de artişti într-o perspectivă romantic-lirică. *La împărţitul porumbului*, pânză pictată la Chiajna, reprezintă un grup de ţărani înfometaţi, îndreptându-se spre conac pentru a primi raţiile de porumb. Luchian este primul artist român care reuşeşte să pună în operă dramele cu care se confruntau ţăranii în perioada *Belle Epoque!* Seceta din 1905 a fost unul dintre momentele dramatice din viaţa ţăranilor la începutul secolului XX, cei mai mulţi ajungând la limita subzistenţei. Cumpărată de Anastase Simu din expoziţia Tinerimii din 1906 pentru a fi expusă în Muzeul Simu, tabloul a devenit simbol al răscoalei care a avut loc un an mai târziu şi un reper al schimbărilor suferite de reprezentarea ţăranului în arta românească.

Cu excepţia unor epigoni grigorescieni care nu au mai reuşit niciodată să devină o voce în istoria artei, după 1907 reprezentările ţăranului în plastică s-au depărtat de falsul optimism şi pitorescul exterior. Cum remarca Constantin Dobrogeanu Gherea în *Neoiobăgia,* “A dispărut acum curentul optimist şi demagog. Tragicul 1907. Atâta bun a avut şi acest an, imens de rău şi de trist, pentru că acuma nimenea nu mai îndrăzneşte să afirme că totul merge spre bine şi frumos în fericita Românie.”

Profund marcat de drama ţăranilor, pictorul Octav Băncilă (1872- 1944) a realizat o serie de compoziţii în care a încercat să surprindă momentele semnificative ale răscoalei. Fiind cenzurate în epocă, numărul total al picturilor şi

schiţelor din ciclul 1907 nu a fost identificat nici până astăzi. Din cele 15 pânze cunoscute şi informaţiile păstrate reiese cert faptul că pictorul s-a documentat riguros asupra evenimentelor şi a folosit ca modele ţărani implicaţi în revoltă. „Înainte de 1907″, „1907″, „Execuţia", „Recunoaşterea", „Pâinea noastră cea de toate zilele", „Povestea răscoalelor", „La sfat", „Cap de ţăran bătrân", „Sub escortă", „Înmormântarea", „După răscoale", „Historia" etc. reușesc să transcrie abil desfăşurarea evenimentelor, însă presa vremii l-a acuzat pe Băncilă de "socialism morbid". Artistul a optat pentru compoziţia monumentală rezolvată în dezechilibru şi pictată într-un realism rece, plin de dramatism. Tot din presa vremii reiese că toate aceste lucrări sunt fragmente ale unui plan care nu s-a realizat: o lucrare amplă, de dimensiuni foarte mari care să ilustreze represiunile autorităților de pe Valea Oltului, despre care Băncilă considera că au fost mult mai dure decât în alte părţi. Compoziţia intitulată sugestiv, *1907,* reprezintă un ţăran fugind disperat, printre răniţi, de ploaia de gloanţe cu care fusese înăbușită răscoala. Lucrarea expusă la Iași (1907) şi Bucureşti (1909) a fost interzisă. Subiectul l-a preocupat îndelung pe artist, până la sfârșitul vieții Octav Băncilă revenind adesea asupra temei.

Un alt artist marcat de evenimentele din 1907 a fost pictorul Abgar Baltazar (1880-1909). El s-a axat pe compoziţii cu portret, fiind preocupat de psihologia ţăranilor din timpul revoltei. *Țăranii* săi sunt gravi, ţintesc privitorul îngrijorat, figurile lor sugerând neajunsurile, însă nu revolta violentă. Opţiunea lui Baltazar pentru dramatismul sugerat în portretul static a inspirat viziunea asupra ţăranilor a multor tradiţionalişti interbelici.

Puţinele reprezentări plastice ale răscoalei, realizate în imediata apropiere a anului 1907 au schimbat radical iconografia ţăranului în arta plastică. Nicolae Tonitza, Ştefan Dimitrescu, Camil Ressu, Ion Theodorescu Sion, Francisc Şirato şi mulţi alţi artişti adepţi ai curentelor de factură tradiţionalistă, apărute după anii '20 au și-au îndreptat atenţia spre lucrările grave realizate în jurul anului 1907, deşi, declarativ, se revendicau din pictura lui Grigorescu. Opţiunea pentru rezolvările compoziţionale grave denotă impactul puternic pe care Răscoala din 1907 l-a avut în percepţia artiştilor.

Momentul a devenit o sursă importantă de inspiraţie pentru realismul socialist, numeroși artişti reluând această temă în perioada comunistă într-o manieră eclectică, un mix între viziunea idilică a lui Nicolae Grigorescu şi duritatea realistă a lui Octav Băncilă.

În anul 1957, cu ocazia împlinirii 50 de ani de la răscoală, la Sala Dalles a fost organizată în lunile aprilie martie o expoziţie de pictură, sculptură, grafică şi documente care alătură pentru prima dată pictura lui Grigorescu operelor realizate în apropierea anului 1907 şi realismului socialist.

1. Nicolae Grigorescu Fata cu zestre (MNAR)

2. Stefan Luchian – La impartitul porumbului (MNAR)

3. Octav Bancila 1907 (MNIR)

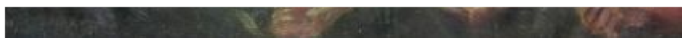

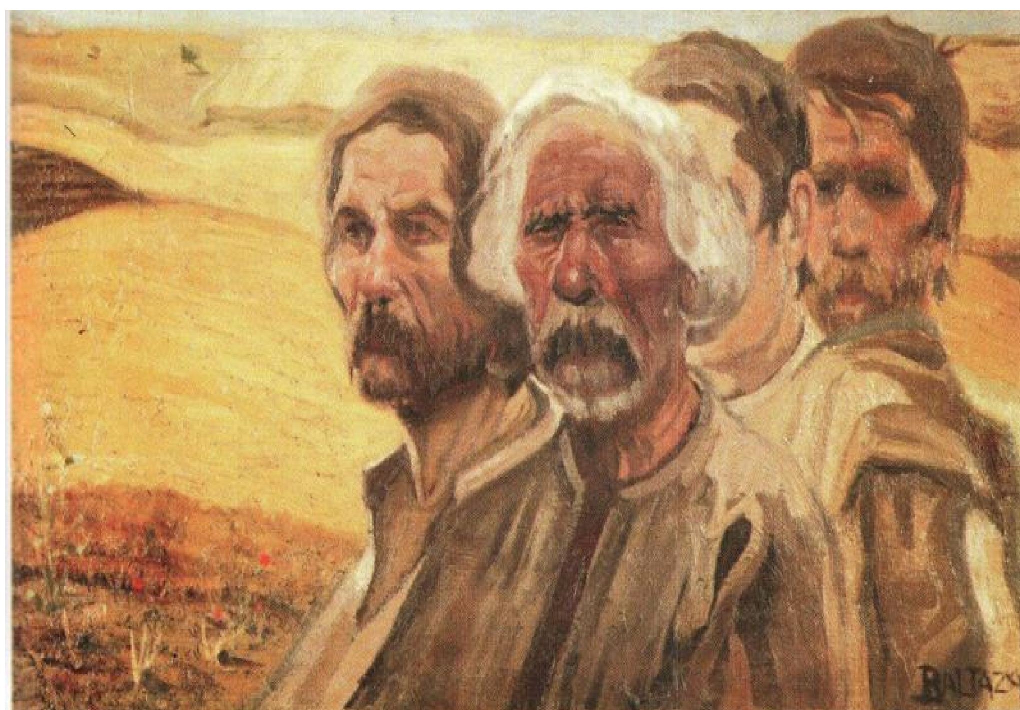

4. Abgar Baltazar Tarani (MNAR)

5. Camil Ressu Cosasi odihnidu-se (MNAR)

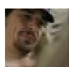

---

14 răspunsuri la *Impactul Răscoalei din 1907 în arta modernă*

Adi Dohotaru *spune:*
19 martie 2012 la 13:03

Cât de actuale sunt aceste lucrări se poate vedea şi în folosirea lor ca fundal pt. afişe al unor evenimente cu o coloratură radicală (mişcări eco asociative şi cooperativiste):
http://alternativ.ro/ineditorial/reclaim-the-fields-rosia-montana

http://www.ecomagazin.ro/tabara-interna%C8%9Bionala-reclaim-the-fields-2011-rosia-montana/

Răspunde

Valentina Iancu *spune:*
19 martie 2012 la 14:42

Grigorescu a ajuns și pe sticle de vin sau pe etichete de salam. 😃
http://jidvei.wordpress.com/2011/02/16/gama-grigorescu/

Răspunde

Adrian *spune:*
21 octombrie 2012 la 20:53

sa vedem pe ce o sa ajunga Salam

Răspunde

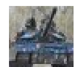

Andrei *spune:*
21 octombrie 2012 la 21:43

http://ro.wikisource.org/wiki/1907_din_primăvară_până'n_toamnă

Uite ce zice I.L. Caragiale în articolul de fond publicat în Adevărul în 1907. E ceva acolo de actualitate cumva ?

Răspunde

Ghita Bizonu' *spune:*
22 octombrie 2012 la 8:38

Este!
Da stii de ce?
Fiindca Caragiale a scris intr-o epoca de tranzitie… P tranzitie de la societatea agrara, rurala, traditioninala la o societate moderna , urbana … O epoca in care se schimba forma insa fondu' ,, fondu ei bine este intarziat. nashpa este ca trabnzitia .. ei bine tranzitia la noi depseste suta de ani! Ma rrog au fost 3 tranzitii : de la cvasifeudal la capitalism , de la capotalism la socialism si de la socialism la capitalism

http://vremea.forumgratuit.ro/t274-societatea-si-dramaturgia-romaneasca-intre-eternul-caragiale-si-sebastian

Răspunde

Pingback: *Mitul național în România marginală. Adeziuni, împrumuturi și delimitări în arta din Basarabia (1887-1930)* | drafturi critice*

eugen iuliu giurgiu *spune:*
2 februarie 2013 la 12:31

[Grigorescu] "acest epigon al satului romanesc"…?!?
EPIGÓN s.m. 1. Denumire dată fiilor celor șapte comandanți care au pierit la asediul Tebei. ♦ Diadoh. 2. (Adesea ironic) Descendent, urmaș (inferior predecesorilor); scriitor minor din faza de declin a unei școli literare. [< fr. épigone, it. epigono, cf. gr. epigonos – descendent].

Răspunde

eugen iuliu giurgiu *spune:*
2 februarie 2013 la 12:40

"La împărțitul porumbului, pânză pictată la Chiajna, reprezintă un grup de țărani înfometați, îndreptându-se spre conac pentru a primi rațiile de porumb."
Doar ca SI termenul ratie este ERONAT utilizat de catre semnatara articolului:
"RÁȚIE, rații, s. f. 1. Cantitate de hrană pe care trebuie să o consume un om sau un animal într-un timp determinat și care conține toate substanțele necesare desfășurării funcțiilor vitale ale organismului. – Din lat. ratio, -onis, fr. ration. (DEX 1998)

Răspunde

eugen iuliu giurgiu *spune:*
2 februarie 2013 la 12:44

"Cum remarca Constantin Dobrogeanu Gherea în Neoiobăgia, "A dispărut acum curentul optimist şi demagog. Tragicul 1907. Atâta bun a avut şi acest an, imens de rău şi de trist, pentru că acuma nimenea nu mai îndrăzneşte să afirme că totul merge spre bine şi frumos în fericita Românie."

DOAR ca agentul destabilizator Katz, alias Dobrogeanu-Gherea, nu spune adevarul: "rascoala" de la 1907 a fost o actiune de destabilizare a Coroanei Regale romanesti, pusa la cale Serviciile de informatii ale Armatei austro-ungare, prin agentul Fischer (care are arendas la Flamanzi si proprietar de mosie la nord de frontiera romano-austriaca… Pentru mai multe detalii, v. articolul extrem de bine documentat din MAGAZIN ISTORIC, 2001

Răspunde

eugen iuliu giurgiu *spune:*
2 februarie 2013 la 12:54

[…] presa vremii l-a acuzat pe Băncilă de "socialism morbid".
DA, caci presa stia ca nu a fost nicio rascoala, doar niste intamplari ciudate, greu de explicat in mod normal. Au fost cateva razmerite in doar cateva sate sate (adcia cele vizitate de agentii provocatori austro-ungari). In aceste sate, manifestarile au fost lipsite de logica unei razvratiri constiente, ci manate de aburii alcoolului, taranii fiind imbatati de agentii provocatori la crismele satului…

" Artistul [Octav Bancila, n.n.] a optat pentru compoziţia monumentală rezolvată în dezechilibru şi pictată într-un realism rece, plin de dramatism. Tot din presa vremii reiese că toate aceste lucrări sunt fragmente ale unui plan care nu s-a realizat: o lucrare amplă, de dimensiuni foarte mari care să ilustreze represiunile autorităţilor de pe Valea Oltului, despre care Băncilă considera că au fost mult mai dure decât în alte părţi"
Pai O. Bancila CONSIDERA ca pe Valea Oltului "represiunile" a fost mult mai dure decat in alte parti , pentru ca ele, represiunile au lipsit cu desavirsire …!!! Unde nu s-a intamplat nimic, ce anchete, ce represiuni sa fie?? Si astfel, agentul destabilizator Octav Bancila "considera" "dura" represiunea din partea presei timpului care il "reprima" -cu epitete de "socialist morbid"…

Răspunde

eugen iuliu giurgiu *spune:*
2 februarie 2013 la 13:09

Este incredibil: tanara autoare musca cu intreg veninul luptei de clasa a anilor '20 din Rusia sovietica si ai anilor '50 din Romania "dictaturii proletariatului"…. Ea incearca in 2013 sa readuca in atentia opiniei publice acelasi discurs mincinos al agentilor comunisti aserviti Komintern-ului, comandati dela Moscova, cu scopul clar de a destabiliza si divide opinia publica romaneasca, de a otravi si culpabiliza cu minciuni sfruntate mentalul colectiv romanesc.
Citam:
1 – " Momentul [probabil 1907, n.n.] a devenit o sursă importantă de inspiraţie pentru realismul socialist, numeroşi artişti [sic!] reluând această temă în perioada comunistă într-o manieră eclectică, un mix între viziunea idilică a lui Nicolae Grigorescu şi duritatea realistă a lui Octav Băncilă.

Ati putea numi cativa dintre "numerosii artisti" d-na Valentina Iancu?
Vorbim chiar si de artisti straini de poporul roman, dar care sa fi "ilustrat" starea taranimii romane? :-))
2- " În anul 1957, cu ocazia împlinirii 50 de ani de la răscoală, la Sala Dalles a fost organizată în lunile aprilie martie o expoziţie de pictură, sculptură, grafică şi documente care alătură pentru prima dată pictura lui Grigorescu operelor realizate în apropierea anului 1907 şi realismului socialist."

Cai morti de ideologie moarta, domnita Valentina, lasati-ii in pace… Socialismul rediviv? Nu mai prinde, stati linistita d-na Valentina. Nici in Cuba, unde de la 1 ianuarie 2013 guvernul comunist tocmai lasa cetatenii sa plece din tara, caci "el lider maximo" e deja sclerozat … dar Dumnezeu il tine in viata tocmai ca sa vada cum se prabuseste absurdul esafodaj construit pe crima dupa 1 ianuarie 1959…

Răspunde

eugen iuliu giurgiu *spune:*
2 februarie 2013 la 13:37

IN toate aceste pinze "de actualitate" [sic!] taranii sunt reprezentati ca in afisele propagandei politice sovietice (Serviciul Agitatie si Propaganda, ide est Agit-Prop): ei stau in grupuri ca muncitorii "grevisti", cu pumnii stransi, etc.
Nimeni si nicicand nu a vazut pe fata pamantului tarani stand corp la corp, in grupuri stranse ca in afisele propagandei. Priviti taranii romani sau de aiurea: ei stau la o distanta psihologic normala unul de altul, caci nu sunt nici homosexuali, nici sardine…
Daca cumva acei "Cosasi odihnindu-se" au existat in realitate, atunci ei sunt plictisiti de "domnisorul pictor" care ii tine din lucru "in soare", imbulziti nefiresc unul in altul… Iar biata taranca cu ulcior din spate, sta cu capulk intors nefirewsc tocmai din cauza soarelui care le vine la toti in ochi, din dreapta!

Mai mult, acei "Tarani" (fi-vor, oare?!) ai lui Abgar (?) Balthasar nici nu au trasaturi de romani! In ce atelier si la ce comanda politica au fost inghesuiti si pictati?!
Cine este acest Abgar/ Agbar? Pe ce melaguri s-a nascut, a cui solda a mancat?

"1907″ semnat O. Bancila. Pictorul care, potrivit autoarei, s-ar fi documentat serios, ne arata un personaj "fugind printre gloante".
Probabil Bancila facea parte din scoala Nerealismului socialist" caci orice om cu mintea la cap realizeaza ca nimeni nu fuge SPRE gloante (ase observa ca presupusii tarani impuscati deja sunt cazuti pe spate). UNDE fuge personajul? Fuge ca sa scape gloantelor? Pai ceilalti sunt cazuti pe spate, deci nu fuge sa scape! Fuge spre moarte? Sa fim seriosi, nici nebunii nu fug spre gloante! Atunci?? Ramen o songura concluzie: O Bancila nu s-a documentat, nu ne reda realist vreo scena, ci doar a realizat o "facatura" mincinoasa, in solda si la comanda politica a unor cercuri oculte, probabil sovietice…
"La impartitul porumbului", Luchian.
Hmmm… fetita din fata STA pe loc si se uita nedumerita: ce e cu oamenii astia mari care STAU si ei, nici nu vin si nici nu pleaca?!? Caci, da, copii din tabloul mincinos STAU si se uita la ceilalti tarani cum pozeaza, STAND degeaba sprijiniti in toiege… imbulziti unul in altul, asa cum acesti copii nu si-au vazut niciodat aparintii. Merg la impartit porumbul? Ciudat…Dar de ce nu au banite, saci, cosuri…? la ce le trebuie sapele de pe umeri? !
SA fim REALISTI: taranii lui Luchian nu sunt romani! Privitile mai atent costumele: bluzele femeilor sunt rosii ca ale ucrainiencelor si rusoacelor, iar barbatii au caciuli si pantaloni ce nu sunt romansti! O singura concluzie: acesti tani sunt sunt rude cu "Edecarii de pe Volga" ai lui Ilya Repin… si atunci, da, se explica"Stalin tocmai daduse ordin ca ucrainienii sa fie infometati pentru ca nu au dat COTELE (atentie, nu ratiiile!!) si lasati sa moara de foame (ceea ce s-a si intamplat efectiv!) in stale inconjurate de armata si NKDV/KGB . Asa s-ar putea explica de ce grupul sta inghesuit unul in altul, pentru ca se faceau mici in fata gloantelor glorioasei Armate sovietice!!

TOVARASA Valentina Iankov, nu ati vrea sa realizati ca URSS nu mai exista si ca Romania e "angajata pe calea demolarii socialismului"… si ca atare sunteti anacronica?!

SI ca atare, sa ne lasati in pace cu mincinule astea perimate?

Răspunde

eugen iuliu giurgiu *spune:*
2 februarie 2013 la 13:44

La RADIO EREVAN.
Intrebare:
"Este adevarat ca 15 tarani cu inalta constiinta politica socialista au fost decorati si au primit ratii suplimentare de alimente?"
Raspunsul tovarasei Valentina Stalina Iankov, redactor-sef:
"Da, este adevarat! Doar ca nu li s-au dat ratii, ci li s-au luat cotele, inclusiv rezervele din batatura, nu aveau constiinta socialista, ci constiinta de tarani liberi mic-burghezi si ca atare au fost decorati cu o ploaie de gloante sovietice fabricate de muncitorii bolsevici liberi in Uzinele V.I.Lenin!"

Răspunde

eugen iuliu giurgiu *spune:*
2 februarie 2013 la 13:47

(continuare la Radio Erevan)
…si nu au fost 15 tarani, ci 15.000, toti ucrainieni si toti MORTI DE FOAME prin curtile lor, cu burtile umflate si ochii scosi din orbite! Si nu cumva sa credeti propagandei ucrainiene anti-sovietice de dupa 1990 care va va spune adevarul – sunt vinduti de pe acum americanilor! "

Răspunde
